

Сяргей Жадан (нар. 1974). Паэт, жыве ў Харкаве. Быў сябрам літаратурнае карпарацыі “Червона фіра”. Адзін з стваральнікаў часопісу “Кальміус”. Апошнія кнігі Жадана — “The Very Very Best Poems, Psychodelic Stories of Fighting and Other Bullshit”. Выбраныя вершы 1992—2000 (Данецк: Касіяпэя, 2000) ды “Балады про вйну та відбудову” (Львоў: Кальварыя, 2001), у якой Жадан замацоўвае тыя прынцыпы сваёй паэтыкі, якія, відаць, застануцца для яго вызначальнымі: хуткаплыннасьць аповеду, кліпавая дынамічнасьць у разьвіцьці сюжэту і вытанчаная плястыка вобразнага раду, зьмешваньне высокага і нізкага поглядаў на сьвет, выкарыстаньне ненарматыўнае лексыкі ў эстэтычных мэтах. Зьменлівая паэтыка Жадана зьведала ўплывы Сэцэсіі, Бродзкага, украінскага мадэрнізму 20-х і расейскага постмадэрнізму 90-х. Ягоны верш “Украінскія авіялініі” — гаркавае водгульле “кучмагейту”.

лірыка

Сяргей Жадан

украінскія авіялініі

салдат прэзыдэнцкай аховы ня ведае страху
і прымхаў
яшчэ памятаючы школу і бльгаючыся ў чынах
ня маючы як такога сэксуальнага досьведу
ну там ананізм сёе-тое
служба адно пачынаецца
і ў яго яшчэ ўсё наперадзе

дзе твая жмерынка вою дзе твая страчаная
гражданка
хулі ты тут абліваешся бромам і кампотам
твой прэзыдэнт матае другую ходку
тваё сумленьне ластаўкаю пралятае над
чаратамі і аўтабазаю
покуль сэржант дзеліцца з табою грэнкамі
й гарачым шакалядам

*але гэтая навалач клала на тваю рэспубліку
вось яны нешта гавораць але напраўду яны клалі
на тваю рэспубліку
і яны пасылаюць цябе на фронт і ў напад
і кожная бомба кожны снарад
усё запар зьбіваючы ладзяць у небе шыкоўны парад*

вось і мінае восень пасья зіма
прэзыдэнта даймаюць прыступы алергіі
й сусьветнай тугі
прэзыдэнт здымае рэстаран гатэлю прэзыдэнцкі

сядае ў парожняй залі за шакалядны
канцэртны раяль
ставіць на вечка сваё марціні
й брынкае ад туті ю мэйк мі філ зо янг
фрэнка сынатры

ужо ластаўкі пралятаюць над гатэлем
прэзыдэнцім
ваў думае прэзыдэнт узрушальная навіна
і выйшаўшы на гаўбец гатэлю
звьяртаецца да пахаджан што сабраліся далавах
ну што — кажа прэзыдэнт — грузіны бя
па-мойму мы канчаткова забыталіся хто тут бос
чый гэта бізнэс і чые ў ім акцыі
падумаіце як-небудзь пра тое што я вам сказаў грузіны

жыцьцё адно пачынаецца вою сьвет не такі ўжо галімы
ціхая ўкраінская ноч накрыве капцёрку
а ўжо місіянэры кока-колы
праточваюцца на новыя тэрыторыі
ўбіваюць флягштокі ў каменную паверхню
маўрытанскіх узьбярэжжаў
кроў пот і сьлёзы бронксу
кетчуп на вуліцах прыштыны
дзеці глябалізацыі — мы толькі пазнаем адно аднаго
з дапамогаю канфэрэнцыяў і зачыстак

вось скажам стары асама бэн ладэн
які валіць расійскіх пехацінцаў
войстрыць свой стылет
што зіхціць пад чырвоным паўмесяцам
вось бэн ладэн гуляе ў пінг-понг
вось бэн ладэн грызе фісташкі
вось бэн ладэн стары крывавы бэн ладэн
якім пужаюць дзяцей у калузе
выразае глянды пехацінцам
робячы зь іх дробныя сувэніры
для трох сваіх жонак

іхныя вусны гаркавыя нібы падсмажаны
ў солі мігдал і налітъя крывёю
іхныя пальцы даўгія ды цьвёрдыя
іхныя валасы
пахнуць зоркамі й нафтаю

*але гэтая навалач абкрадае тваю краіну
яны нешта гавораць пра транш але напраўду
яны абкрадаюць тваю краіну
яны нешта пішуць пра пяскі і курорты
забараняюць траву і абарты
табе пакідаючы міннае поле сабе пакідаючы корты*

усё таму што ўкраіна ёсьць вою вялікай ракой
перасячы якую абломваюцца нават птушкі
й далятаюць адно да сярэдзіны
толькі самотная рыбіна рушыць за плыняю ў гэтай рацэ
падзьмаецца ўгору амаль на паверхню

амаль вырынае з вады
і трымаецца так высока
што ў левым воку ў яе
заўжды адбіваецца сонца
а ў правым — адпаведна —
месяц

якою б стомленаю яна ні была
і як бы позна
ні вярталася
дадому

*Пераклаў з украінскай Андрэй Хадановіч паводле
Кальміус. №1—2 (13—14), 2001.*